

Рівненський державний гуманітарний університет
Психолого-природничий факультет

Студентський дайджест:

збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти

Випуск 2

Рівне, 2020

Головний редактор:

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор, перший проректор, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Виконавчий редактор:

Корчакова Наталія Вікторівна – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Члени редакційної колегії:

Немеш Олена Миколаївна – доктор психологічних наук, доцент, професор, в.о. ректора Рівненського державного гуманітарного університету.

Павелків Віталій Романович – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри загальної психології та психодіагностики, декан психолого-природничого факультету Рівненського державного гуманітарного університету.

Безлюдна Валентина Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Юрчук Олексій Іванович – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки і психології (дошкільної та корекційної) імені проф. Т.І. Поніманської Рівненського державного гуманітарного університету.

СТУДЕНТСЬКИЙ ДАЙДЖЕСТ: збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти. Випуск 2. Рівне: РДГУ, 2020. 140 с.

За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідальність несуть автори матеріалів.

*Друкується за рішенням Вченої Ради РДГУ
(протокол №11 від 26 листопада 2020 р.)*

4. Клейберг Ю.А. Психология девиантного поведения: учебник и практикум Москва: Юрайт, 2018. 290 с.
5. Можгинский Ю.Б. Агрессия подростков: эмоциональный и кризисный механизм. Москва. : Лань, 2008. 128 с.

УДК [159.922.73 : 159.95] : 376-056.26

РОЗВИТОК СЛУХОВОЇ УВАГИ І ПАМ'ЯТІ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ІЗ ЗАГАЛЬНИМ НЕДОРОЗВИТКОМ МОВЛЕННЯ

Іслямова А., здобувач ОС «магістр» спеціальності 016 Спеціальна освіта,
2 курс, РДГУ

Науковий керівник: канд.психол.наук, доцент Созонюк О.С.

Постановка проблеми. Мовлення є однією з найскладніших форм вищих психічних функцій (Л. Виготський, О. Леонтьєв, С. Рубінштейн та ін). Дитина дошкільного віку природно активно засвоює мовлення, оскільки це зумовлено її потребами у пізнанні, комунікації, самореалізації. Мовлення сприяє формуванню її інтелектуального потенціалу, збільшує пізнавальну активність, якісно розширює світогляд, стимулює і збагачує комунікативні навички.

Мета статті: дослідження теоретичних основ розвитку слухової уваги і пам'яті у дітей дошкільного віку із загальним недорозвитком мовлення (далі – ЗНМ).

Виклад основного матеріалу дослідження. Проблеми мовлення у дітей дошкільного віку в наш час є досить поширеними. Вони залежать від багатьох факторів. Наше завдання полягає у виявленні причин виникнення ЗНМ у дітей дошкільного віку та у допомозі дитині у вирішенні даної проблеми. Як свідчать проведені дослідження, порушення у дітей із ЗНМ зумовлені несформованістю або розладом на ранніх етапах онтогенезу власне мовленнєвих, психологічних і нейрофізіологічних механізмів при первинно збереженому слухові й інтелекті.

Отже, загальний недорозвиток мовлення - це різні складні мовні розлади, при яких порушено формування всіх компонентів мовної системи, що відносяться до звукової та смислової сторони.

Виділяють три рівні мовленнєвого недорозвитку:

I рівень характеризується відсутністю мови (так звані «безмовні діти»). Діти цього рівня для спілкування користуються белькотінням, звукослідуванням, окремими іменниками і дієсловами побутового змісту, обривками речень, звукове формування яких нечітке і нестійке.

II рівень мовленнєвого недорозвитку характеризується тим, що крім жестів і белькотіння з'являються хоч і перекручені, але й постійні загальноновживані слова. («Алязай. Діти алязай убіляють. Капутн, лідоме, лябаки» - Урожай. Діти урожай збирають. Капусту, помідори, яблука.) Починається розрізнення деяких граматичних форм, але лише по відношенню до слів із наголошеними закінченнями.

III рівень мовленнєвого недорозвитку характеризується наявністю розгорнутої фразової мови з елементами лексико-граматичного і фонетико - фонематичного недорозвитку. Діти цього рівня вступають у контакт із оточуючими, але лише у присутності батьків, які вносять певні пояснення. («Мамой їздила асьпак» - З мамою їздила в зоопарк).

Для дітей із ЗНМ характерне порушення фонематичного сприймання. У дітей із ЗНМ знижений темп діяльності в процесі роботи із-за відсутності розподілу уваги між мовленням і діями, для них це дуже тяжке і майже неможливе завдання.

Особливу роль в психічному розвитку дітей дошкільного віку із ЗНМ відіграє увага. З одної сторони увага обслуговує процес народження мови, а з другої-мова є засобом направлення уваги [1, с. 34].

Увага дітей із загальним недорозвиненням мовлення характеризується рядом особливостей:

- нестійкістю;
- зменшеною концентрацією;
- планування дій;
- труднощів при виконанні завдань за словесною інструкцією.

Довільна увага з'являється тоді коли людина в процесі діяльності становить перед собою певне завдання і свідомо виробляє програму дій для його вирішення. Це й визначає виділення об'єктів уваги людиною.

Більшість дітей дошкільного віку із порушенням мовлення не можуть зосередитися і підтримувати нормальний рівень уваги протягом тривалого часу..

Слухова пам'ять – один з видів образної пам'яті, завдяки якому ми зберігаємо слухові образи, зберігаємо їх і відтворюємо.

Слуховий вид пам'яті, як і інші види, передбачає обробку інформації. Дитина, що зазначає труднощі при сприйнятті мови, виділяє її з навколишнього шуму, не може відразу зрозуміти завдання і команди.

Вивченням пам'яті із загальним недорозвиненням мовлення займалися такі вчені, як Л. Андрусишина, І. Власенко, Л. Волкова та інші.

Ряд досліджень доводить, що в окремих випадках у дітей дошкільного віку із загальним недорозвиненням мовлення можуть спостерігатися порушення регуляції та контролю слухо-мовленнєвої пам'яті [2, с. 45].

Слухова пам'ять дітей із загальним недорозвиненням мовлення формується в процесі діяльності так само, як і у дітей без порушень мовлення. Але процеси запам'ятовування, збереження і відтворення у дітей із ЗНМ мають свої особливості.

Висновок. Отже, слухова увага - це активний процес, вміння свідомо приймати звукові стимули і потім отримувати з них інформацію. Зазвичай у дітей з порушенням мовлення спостерігається нестійкість уваги і пам'яті, особливо мовленнєвої, недостатній рівень розуміння словесних інструкцій, контролю власної пізнавальної діяльності.

Список використаної літератури

1. Конопляста С. Ю., Сак Т. В. Логопсихологія : навч. посіб.: Знання, 2010. 268 с.
2. Рібцун Ю. В., Брушневська І. М. Комунікативний компонент мовленнєвої діяльності у дітей: діагностичний комплекс : навч.-метод. посіб. Запоріжжя : ТОВ «ЛППС» ЛТД, 2020. 345 с.

УДК 376.1

ОСОБЛИВОСТІ ПРАКТИЧНОЇ РОБОТИ, СПРЯМОВАНОЇ НА РОЗВИТОК МОВЛЕННЄВОЇ ЗДАТНОСТІ ДИТИНИ З РСА

Кардаш Є., здобувач ОС «магістр» спеціальності 016 Спеціальна психологія, логопедія,
2 курс, РДГУ

Науковий керівник: канд. психол. наук, доцент Созонюк О.С.

Постановка проблеми. На даний час спостерігається зростання популяції дітей, в яких діагностовано розлади аутистичного спектру (РСА). Розвиток мовленнєвої здатності дітей з РСА є важливою проблемою сучасної спеціальної освіти. Виникає гостра потреба вдосконалити та розширити можливості для навчання та корекції мовної здатності дитини з РСА. Організація комплексного психолого-педагогічного супроводу дітей із розладами спектру аутизму передбачає визначення основних підстав, які б сприяли впровадженню ефективних форм корекційно-логопедичного впливу.

Мета статті – розглянути особливості практичної роботи, спрямованої на розвиток мовленнєвої здатності дітей з РСА.

Виклад основного матеріалу дослідження. Наукові публікації стосовно питань мовленнєвого розвитку у дітей з розладами спектру аутизму вказують на те, що різні аспекти

З М І С Т

Алексюк М. Молодіжний сленг – соціально-психологічна проблема чи спосіб самовираження сучасної молоді.....	3
Апостол М. Ставлення людини до процесу старіння.....	5
Бабич Л. Вікові особливості морального розвитку особистості у молодшому шкільному віці	7
Будько Н. Представлення родителів о вихованні дошкільників.....	9
Бурдина О. Проявление прокрастинации у студенческой молодежи.....	11
Вейна К. Загальний недорозвиток мовлення як психолого-педагогічна проблема.....	13
Войчук Т. Зміст корекційної роботи логопеда з дітьми з ринолалією.....	14
Ганусевич В. Проблемы влияния электронных сми на личность человека.....	16
Гордійчук Т. Соціальні мережі як детермінанта особистісного розвитку підлітків.....	17
Гордійчук І. Профілактика відхилень у поведінці молодших школярів у позаурочний час...	19
Грабовська С. До проблеми виховання безпечної поведінки дітей дошкільного віку.....	20
Гребеневич О. Формування в першокласників навичок читання й письма в умовах компетентнісної освіти.....	22
Гребіневич М. Роль ціннісних орієнтацій у формуванні професійного самовизначення у старших школярів.....	24
Гузей А. Вплив маніпулятивних дій на міжособистісне спілкування.....	26
Гузей А. Психологічний булінг в шкільному колективі: критерії та напрями прояву та напрями профілактики.....	28
Даниленко С. Генезис и трансформация змеиноного образа в белорусско-литовской мифологии.....	30
Демчук Д. Формування навичок безпечної поведінки дошкільників як теоретична проблема.....	32
Дем'янюк В. Роль емоційного інтелекту у професійній діяльності психолога.....	33
Дмитришина А. Особливість впливу стосунків з батьками на формування самооцінки дитини молодшого шкільного віку.....	35
Дрогомирецька О. Формування адаптивних здібностей молодших школярів з мовленнєвими порушеннями.....	37
Заговора Л. Мотивація як один з основних факторів у вивченні іноземної мови.....	38
Заговора Л. Вплив мотивації на ставлення підлітків до вивчення іноземної мови.....	40
Єфімова М. Розробка системи психологічних заходів щодо профілактики агресивної поведінки підлітків.....	41
Іслямова А. Розвиток слухової уваги і пам'яті у дітей дошкільного віку із загальним недорозвитком мовлення.....	44
Кардаш Є. Особливості практичної роботи, спрямованої на розвиток мовленнєвої здатності дитини з РСА.....	45
Касянчук М. Вплив булінгу на формування Я-концепції підлітків.....	47
Качуровська Д. Рівні особистісної готовності до професійної діяльності майбутніх психологів.....	49
Киричик Е. Проявление эмоций у девочек и мальчиков подросткового возраста.....	52
Климчук І. Причини емоційного вигорання під час пандемії у студентів.....	55
Кобець Д. Теоретичний аналіз проблеми мотивації молодших школярів.....	56
Ковальчук І. Теоретичні основи розвитку пізнавальної діяльності дітей шостого року життя із загальним недорозвитком мовлення.....	57
Ковальчук М. Казка та її роль у вихованні дитини.....	58
Козенюк М. Готовність до вибору професії як специфічне психологічне утворення особистості старшокласника.....	61
Командік О. Психологічні детермінанти розвитку лідерських якостей у молодших школярів.....	63
Конончук А. Особливості девіантної поведінки підлітків.....	65

Конончук К. Реалізація педагогічних умов формування навичок навчальної діяльності у дітей старшого дошкільного віку в ЗДО.....	66
Копель Ю. Діагносіка інтелектуального потенціалу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивно-ресурсних центрах.....	69
Корольова О. До проблеми впровадження проектної технології в роботу закладу дошкільної освіти.....	70
Костінська М. Гендерні особливості мотивації до лідерства у студенської молоді.....	71
Кравчук У. Психолого-педагогічні основи розвитку уваги дітей дошкільного віку з порушеннями мовлення.....	74
Крушельницька Н. Особливості взаємодії малокомплектного ЗДО з сім'єю в умовах протиепідемічного карантину.....	76
Лабатій М. Використання дидактичних ігор і вправ з елементами розв'язання винахідницьких задач у процесі образотворчої діяльності дошкільників.....	78
Левчук М. Вплив структури сімейних відносин на взаємини старших дошкільників з ровесниками.....	81
Мельник Н. Розвиток творчих здібностей дітей дошкільного віку засобами комп'ютерних ігор.....	82
Мельник Ю. Дидактичні комп'ютерні ігри як засіб розвитку старших дошкільників: використання в практиці закладу дошкільної освіти.....	84
Мельничук Ю. Гендерне виховання як завдання дошкільної освіти.....	87
Менік Н. Дослідження питання виникнення тривожності у дітей старшого дошкільного віку.....	89
Микитюк В. теоретичний аналіз проблеми професійного самовизначення старшокласників..	90
Миронець Л. Виховання гуманних почуттів у дітей.....	92
Михайлова Т. Психологічні особливості поведінки підлітків у конфліктних ситуаціях.....	95
Михалюк М. Конвергенція сімейної та професійної мотивації у працюючої жінки.....	97
Мовчко О. Вплив пандемічної реальності на виникнення депресії в юнацькому віці.....	101
Одейчук І. Дослідження соціально-психологічних закономірностей формування стресостійкості у студентської молоді.....	103
Осадча І. Стиль батьківського виховання як детермінанта виникнення страхів у дошкільників з особливими освітніми потребами.....	104
Павлова Р. Вплив інтернету на психіку підлітка.....	107
Паршина Я. Побудова міжособистісних взаємин як завдання розвитку у період дорослості.....	108
Рабович І. Прояви девіантної поведінки у підлітковому віці та їх корекція.....	110
Романович І. Технології попередження суїцидальних тенденцій серед старших школярів.....	112
Серко в. Виховні можливості народних прислів'їв як засобів формування моральних норм поведінки дитини.....	114
Синяк О. Художні тексти в пізнавальному розвитку дошкільника.....	117
Сосонюк О. Психологічний аналіз фрустрації та її особливостей.....	119
Тищук К. Розвиток комунікабельності молодших школярів в умовах інклюзивного навчання.....	121
Урус К. Роль пізнавальної активності у становленні особистості молодшого школяра.....	123
Федорук І. Психологічні детермінанти формування самооцінки у підлітковому віці.....	125
Хомич М. Використання інтерактивних методів на уроках з технологічної освітньої галузі у початкових класах.....	127
Черуха А. Психологічні складові захисту від маніпуляцій.....	129
Шальнова О. Психологічний аналіз ставлення до цивільного шлюбу на етапі ранньої зрілості.....	130
Шепельчук і. Проблема адаптації першокласників до навчальної діяльності.....	135